

Beleidskompasformulier voor **internetconsultatie**

Titel:

Herzieningswet ambtsmisdrijven Kamerleden en bewindspersonen

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Leden van de Eerste en Tweede Kamer, bewindspersonen, de Hoge Raad, de procureur-generaal bij de Hoge Raad, het openbaar ministerie, politie.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

De Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen (commissie-Fokkens), de genoemde belanghebbenden en daarnaast diverse wetenschappers die zich met dit onderwerp hebben beziggehouden.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Betrokkenheid van belanghebbenden zal in het bijzonder door middel van (internet)consultatie plaatsvinden. Over de hoofdlijnenbrief over de uitvoering van de adviezen van de Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen heeft overleg met de Tweede Kamer plaatsgevonden.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

De Commissie herziening wetgeving ambtsdelicten Kamerleden en bewindspersonen (commissie-Fokkens) heeft geconstateerd dat de huidige wetgeving ten aanzien van ambtsdelicten begaan door Kamerleden en bewindspersonen ernstig tekort schiet en in de weg staat aan een behoorlijke opsporing, vervolging en berechting van ambtsmisdrijven. Tegen de huidige procedure bestaan fundamentele bezwaren, die met name betrekking hebben op het feit dat de vervolgingsbeslissing uitsluitend door politieke organen kan worden genomen en dat berechting plaatsvindt in één instantie. Daarnaast zijn diverse praktische knelpunten en onduidelijkheden in de regeling gesignaleerd. Daardoor zouden de opsporing en vervolging van ambtsmisdrijven kunnen worden bemoeilijkt. Voor dit laatste vormt dit wetsvoorstel een oplossing.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De huidige (grond)wettelijke regeling voert terug op de Grondwet van 1814. Uit het genoemde onderzoeksrapport is gebleken dat de regeling gedateerd is en op onderdelen onduidelijk.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Volgens de commissie-Fokkens schiet de huidige wettelijke regeling ernstig tekort. Er is zowel sprake van fundamentele bezwaren als van praktische knelpunten en onduidelijkheden.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Zie onder c.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De huidige regeling, die volgens de commissie-Fokkens onwerkbaar is, zou daarmee blijven gelden. De commissie-Fokkens stelt dat het voor een democratische rechtsstaat van wezenlijk belang is dat er tegen ambtsdelicten van politieke ambtsdragers effectief kan worden opgetreden. Onze democratische rechtsstaat kan immers niet zonder een goed functionerend openbaar bestuur. Kamerleden en bewindspersonen spelen hierbij een belangrijke rol. De kwaliteit van de uitvoering van het politieke ambt en het vertrouwen van burgers in de overheid worden mede bepaald door (bevordering van) de integriteit van individuele bestuurders en van het bestuur als geheel. Ambtsdelicten zijn zeer schadelijk voor het goede functioneren, de integriteit en de geloofwaardigheid van het openbaar bestuur. Voorbeelden van ambtsmisdrijven zijn het schenden van geheimhoudingsplichten (lekken van vertrouwelijke informatie) en omkoping (corruptie). In tijden van toenemende aandacht voor integriteit van politici is het van groot belang dat er een adequate wettelijke procedure is waarmee deze en andere ambtsmisdrijven van Kamerleden en bewindspersonen kunnen worden opgespoord, vervolgd en berecht, waarbij tegelijkertijd waarborgen aanwezig zijn met het oog op de politieke context waarin dergelijke strafzaken zich kunnen afspelen.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Binnen de bestaande grondwettelijke kaders komen tot een werkbare procedure voor de opsporing, vervolging en berechting van ambtsdelicten.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Veilige en vreedzame samenleving.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

De commissie-Fokkens adviseert om langs twee sporen de bestaande wettelijke regeling te wijzigen. Dit wetsvoorstel voert spoor I uit.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

N.v.t.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

N.v.t.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Onderhavig wetsvoorstel beoogt de belangrijkste problemen te verhelpen die in de praktijk worden ervaren bij de opsporing, vervolging en berechting van ambtsmisdrijven begaan door Kamerleden en politici.

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

JenV-wetgevingstoets.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Dit wetsvoorstel voert verschillende wijzigingen door in de wettelijke regeling voor opsporing, vervolging en berechting van ambtsmisdrijven begaan door Kamerleden en bewindspersonen. De huidige, deels verouderde en soms onduidelijke wettelijke regeling wordt vervangen door een gemoderniseerde regeling. In het Wetboek van Strafvordering wordt een eenduidige regeling opgenomen over de opsporing en vervolging van (mogelijke) ambtsmisdrijven die zijn begaan door een Kamerlid of bewindspersoon. De kern van die nieuwe regeling is dat duidelijk in de wet wordt vastgelegd dat de procureur-generaal bij de Hoge Raad is belast met de opsporing van ambtsmisdrijven begaan door Kamerleden en bewindspersonen en dat hij degene is die vervolging instelt wanneer binnen de huidige grondwettelijke kaders regering of Tweede Kamer daartoe besluiten.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Doeltreffendheid, doelmatigheid en uitvoerbaarheid worden vergroot doordat het wetsvoorstel praktische knelpunten en onduidelijkheden in de regeling, waardoor opsporing en vervolging van ambtsmisdrijven zouden kunnen worden bemoeilijkt, wegneemt.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Die worden als beperkt ingeschat.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Voor monitoring en evaluatie is geen aanleiding, nu spoor I van het rapport-Fokkens gelijktijdig in procedure wordt gebracht met het meer omvattende spoor II-voorstel tot wijziging van de Grondwet. Het ligt in de rede dat dit tweede voorstel (en de wijzigingen van de gewone wet die ter uitvoering daarvan nodig zijn) zal worden geëvalueerd.